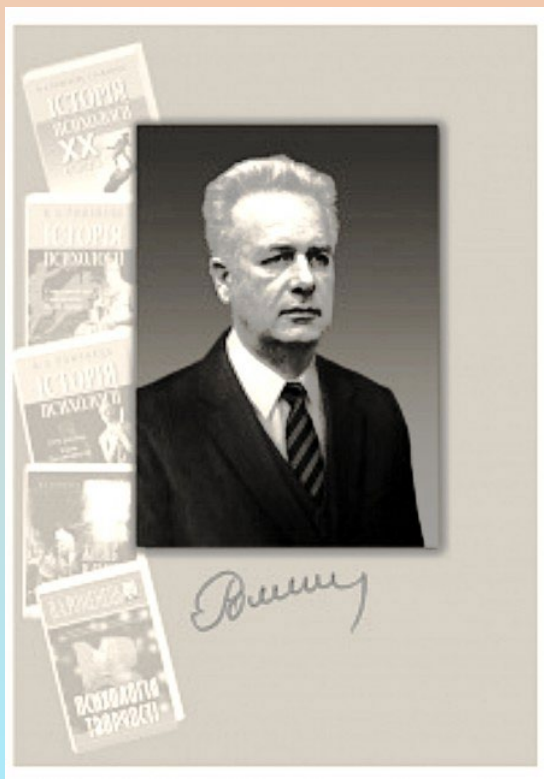

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ВІДДІЛЕННЯ ПСИХОЛОГІЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ НАПН УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМ. В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

НАУКОВА СПАДЩИНА ВОЛОДИМИРА РОМЕНЦЯ

До 100-річчя від дня народження
видатного українського вченого-психолога,
академіка НАПН України,
доктора психологічних наук, професора

Життєвий шлях В. А. Роменця

Володимир Андрійович Роменець народився 20 травня 1926 р. у Києві в родині службовця. По закінченні школи, а потім будівельного технікуму (1948) у 23-річному віці вступає на відділення психології філософського факультету Київського державного університету імені Тараса Шевченка. Далі – навчання в аспірантурі Інституту психології Міністерства освіти УРСР, де під керівництвом професора О. М. Раєвського досліджує питання розвитку творчої уяви у школярів. З 1959 р., по закінченні аспірантури, працює в Інституті філософії Академії наук УРСР, під керівництвом члена-кореспондента академії Д. Х. Острянина досліджує уяву – вже як процес освоєння людиною дійсності. У 1964 р. захищає кандидатську дисертацію з цієї теми. З 1967 р., відгукнувшись на запрошення О. М. Раєвського, викладає курс історії психології в Київському університеті, де пройшов шлях від старшого викладача до професора. Від початку 1990-х рр., не полишаючи викладання, працює в Інституті психології Національної академії педагогічних наук України. У 1992 р. його обрано дійсним членом цієї академії. З 1996 р. і до останніх днів Володимир Андрійович плідно працював також на посаді головного наукового співробітника Інституту соціальної та політичної психології НАПН України.

Відійшов у засвіти Володимир Роменець у віці сімдесяти двох років у Києві 31 липня 1998 року.

В. А. Роменець є автором близько 170 друкованих праць, у тому числі 7 томів історії всесвітньої психології від стародавніх часів до кінця ХХ століття та низки праць з історії української психології. Основний його науковий доробок - у галузях загальної психології, історії всесвітньої та української психології, історичної психології, психології творчості. До золотого фонду української психології увійшли такі його фундаментальні праці, як «Фантазія, пізнання, творчість» (1965), «Психологія творчості» (1971), «Історія психології» (1975), «Історія психології стародавнього світу і середніх віків» (1982), «Історія психології епохи Відродження» (1988), «Історія психології ХІХ - початку ХХ століття» (1995), «Історія психології ХХ століття» (1998).

Основним поняттям психологічної теорії Роменця є вчинок як сутнісна для людини форма активності. Вчений став засновником української наукової школи історико-психологічних досліджень.

КУЛЬТУРА

"Психологія вчинку" і життя Володимира Роменця.

24 травня 2006, 04:44

ПОДІЛИТИСЬ | Друк

Сергій Грабовський

Аудіозапис програми:

Київ, 24 травня 2006 року.

Сергій Грабовський: І знову цього вечора з вами ми – журналіст радіо "Свобода" Сергій Грабовський і доктор фізико-математичних наук, член Асоціації українських письменників Максим Стріха.

Максим Стріха: Добрий вечір, шановні слухачі!

Сергій Грабовський: Не тільки давня, а й недавня історія, можна навіть сказати, сучасність містить дуже багато невідомого для широкого загалу, особливо, коли йдеться про постаті визначних українців.

Максим Стріха: Інтелектуальна та моральна атмосфера в Києві та й в цілому в Україні від кінця 1960-их і майже до кінця 1980-их залишалася гнітючою.

Зійшла нанівець хрущовська "відлига" і пов'язані з нею сподівання. Запахло реставрацією сталінщини. Почалися політичні арешти тих, хто аж надто повірив у можливість побудови "соціалізму з людським обличчям" на теренах "однієї шостої".

Грабовський, С. «Психологія вчинку» і життя Володимира Роменця [Електронний ресурс] : аудіозапис програми : Київ, 24 травня 2006 року / Сергій Грабовський // Радіо Свобода : сайт. – Київ, 2006. – Режим доступу: <https://www.radiosvoboda.org/a/945348.html>

Інститут психології імені Г. С. Костюка
Національної академії педагогічних наук України

ГОЛОВНА | ПРО ІНСТИТУТ | ВЧЕНА РАДА | НАУКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ | НАУКОВІ ВИДАННЯ | ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ | МАСОВІ ЗАХОДИ

Ми пам'ятаємо... | Архів | Контакти

Наукова біографія

Дирекція

Лабораторія психології навчання імені І.О. Синиці

Лабораторія психології творчості

Лабораторія когнітивної психології

Лабораторія організаційної та соціальної психології

Лабораторія вікової психології

Лабораторія кіберпсихології

Адміністрація і працівники Інституту висловлюють щирі вдячність Петру Андрійовичу М'ясоїду за надані матеріали

Текст опублікований в:

М'ясоїд П.А., Шатирко Л.О. Наукова біографія академіка В.А. Роменця. Академік В.А. Роменець: творчість і праці: зб. ст. / упоряд. П. А. М'ясоїд; відп. ред. Л.О. Шатирко. Київ: Либідь, 2016, с. 17-34.

Володимир Роменець (1926-1998)

ПУБЛІКАЦІЇ. Запрошуємо до публікації у черговому випуску електронного фахового журналу "Технології розвитку інтелекту" →

ПУБЛІКАЦІЇ. Запрошуємо опублікувати у номері журналу "Організаційна психологія. Економічна психологія" →

ПУБЛІКАЦІЇ. Запрошуємо опублікувати статі в журналі "Психологічний часопис" →

Оголошення про вступ в аспірантуру 2026 →

М'ясоїд П. А. Наукова біографія академіка В. А. Роменця [Електронний ресурс] / П. А. М'ясоїд. Л. О. Шатирко // Академік В. А. Роменець: творчість і праці : зб. ст. / упоряд. П. А. М'ясоїд ; відп. ред. Л. О. Шатирко. – Київ : Либідь, 2016. – С. 17–34. – Режим доступу: <https://psychology-naes-ua.institute/read/3152/>

Психологія і суспільство Український психологічний міжсередовищний соціокультурний часопис

Поточний випуск Про нас Для Авторів Архів

Головна / Архів / № 3(49) (2012): Психологія і суспільство / Статті

В.А. РОМЕНЕЦЬ - ФУНДАТОР ВІТЧИЗНЯНОЇ ІСТОРИКО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ

Іван Данилюк

Ключові слова: В. А. Роменець, психологія творчості, М.М. Бахтин, учинковий принцип, взаємозв'язок культури й психології, вчинковий характер структури творчого процесу

Анотація

У статті зазначається, що В. А. Роменець відкрив перспективні шляхи розвитку психологічної науки. Дослідження історії психології, історичної психології, психології творчості здійснювалося ним через формат категорії вчинку, що є логічним осередком суб'єкта психічної активності. Свідомісне мислення, котре діяло в культурі наприкінці ХХ - на початку ХХ століття, повною мірою як засіб для цілей, тоді як "друга психологія" (за визначенням В. Вундта), що використовує культурно-історичний підхід, наголошує на тлумаченні психіки як мети в собі самій. Фундатом психології, яка відводить культурі центральну роль в українській науці, є академік Володимир Роменець. У підсумку це дозволило у багатьох випадках визначити

PDF

Номер № 3(49) (2012): Психологія і суспільство

Роділ Статті

Ліценція

1. Політика, яка рекомендує журналом, що пропонує відкритий доступ

Данилюк, І. В. А. Роменець – фундатор вітчизняної історико-психологічної науки [Електронний ресурс] / Іван Данилюк // Психологія і суспільство. – 2012. – № 3(49). – С. 38–42. – Режим доступу: <https://pis.wunu.edu.ua/index.php/uapis/article/view/610>.

Володимир Роменець: психолог про історію світової психології та теорію вчинку

Alona Stepanenko

Ця стаття про історичного вченого-ознавця ХХ століття Володимира Роменця, який пропонує свою думку щодо історичних досліджень історії світової психології та української культурологічної науки, це не тільки історія. Дослідження про його життя, діяльність та думки мають велике значення для нас сьогодні.

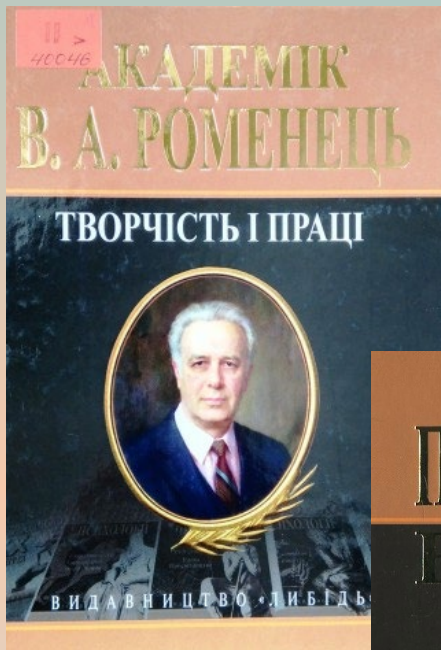

Володимир Роменець

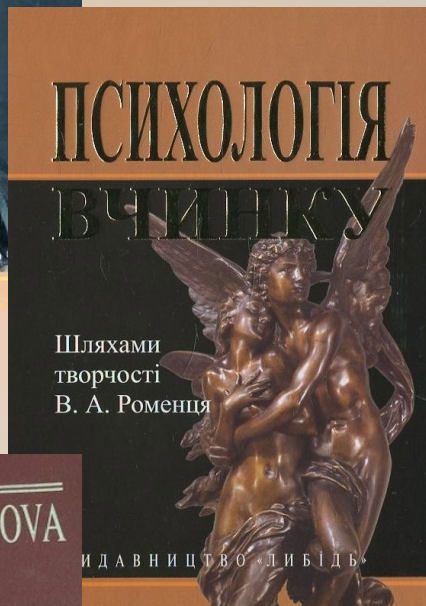
Дізнайтеся про життя та спадкоємця психолога

Володимир Андрійович Роменець - історичний психолог, народився в Україні 20 травня 1928 року. Освіту здобув у Львівському національному

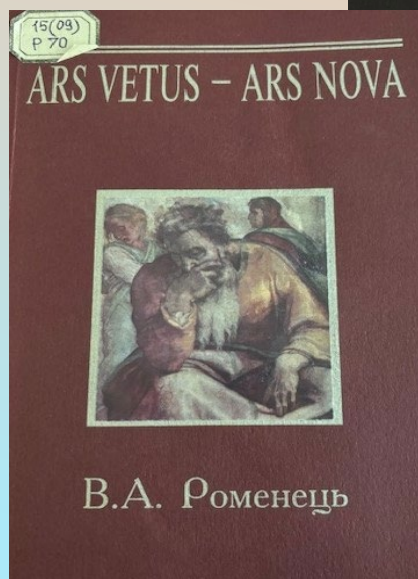
Степаненко А. Володимир Роменець: психолог про історію світової психології та теорію вчинку [Електронний ресурс] / Alona Stepanenko // Кієвлянка інфо : сайт. Київ, [б. р.]. – Режим доступу: <https://kiyevlyanka.info/uk/eternal/volodymyr-romenecz-psyholog-pro-istoriyu-svitovoyi-psyhologiyi-ta-teoriyu-vchynku>

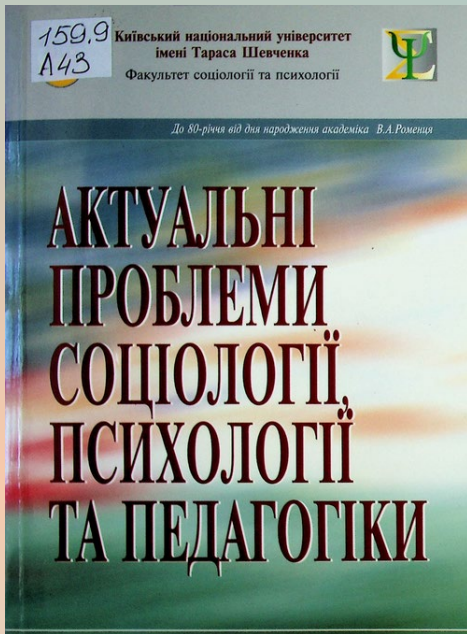
Академік В. А. Роменець: творчість і праці : зб. ст. / Нац. акад. пед. наук України ; упоряд. П. А. М'ясоїд ; відп. ред. Л. О. Шатирко. – Київ : Либідь, 2016. – 272 с.

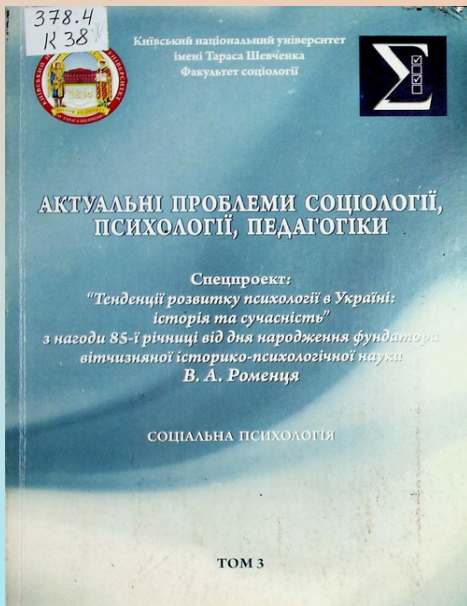
Психологія вчинку : Шляхами творчості В. А. Роменця : зб. ст. / НАПН України ; [упоряд. П. А. М'ясоїд ; відп. ред. А. В. Фурман ; редкол. В. Г. Кремень та ін.]. - Київ : Либідь, 2012. - 293, [1] с.

ARS VETUS-ARS NOVA : В. А. Роменець : [зб. наук. статей]. – Київ : Гнозис, 2001. – 256 с.

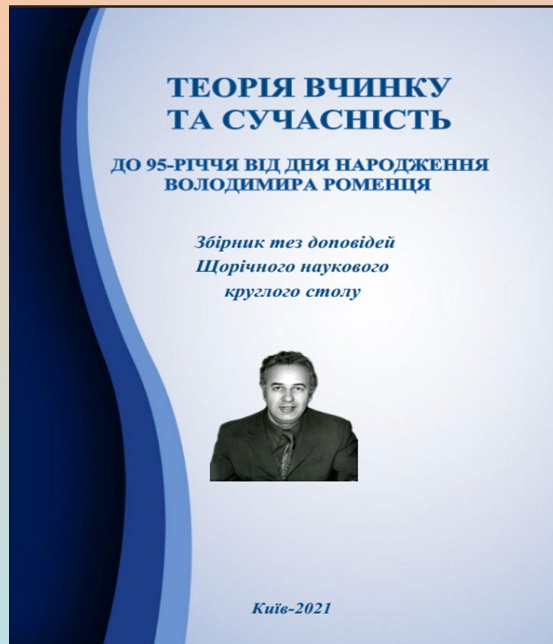

Актуальні проблеми соціології, психології та педагогіки : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. «Тенденції розвитку психології в Україні: історія та сучасність» : до 80-річчя від дня народження фундатора вітчизняної історико-психологічної науки академіка АПН України В. А. Роменця / [редкол.: Ю. І. Яковенко та ін. ; відп. ред. В. Б. Євтух]. – Київ : Либідь, 2006. – 478, [1] с. : портр.

Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки : зб. наук. пр. Т. 3. Спецпроект: «Тенденції розвитку психології в Україні: історія та сучасність» з нагоди 85-ї річниці від дня народження фундатора вітчизняної історико-психологічної науки В. А. Роменця. Соціальна психологія / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка ; [редкол.: В. І. Судаков та ін.]. – Київ : Логос, 2011. – 207 с.

Тенденції розвитку психології в Україні: історія та сучасність : матеріали міждисциплінарного круглого столу, присвяченого 95-річчю від дня народження видатного українського психолога, фундатора вітчизняної історико-психологічної науки Володимира Роменця / за наук. ред. І. В. Данилюка, І. В. Ващенко, Г. К. Юрчинської. – Київ : Ліра-К, 2021. – 101 с.

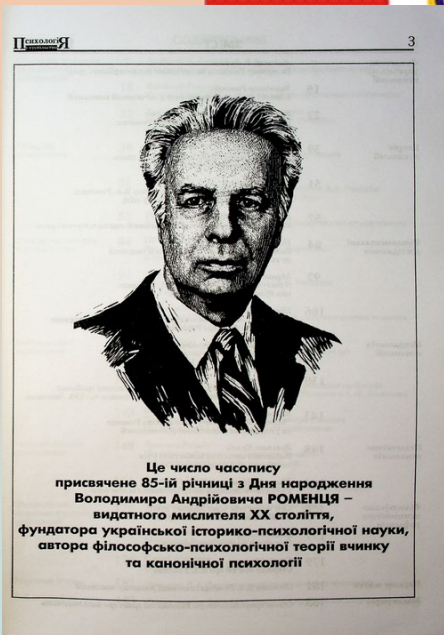

Теорія вчинку та сучасність. До 95-річчя від дня народження Володимира Роменця [Електронний ресурс] : зб. тез доп. щорічного наук. круглого онлайн-столу (м. Київ, 20 травня 2021 року) / за ред. С. Д. Максименка, В. В. Турбан. – Київ : Ін-т психол. ім. Г. С. Костюка НАПН України, 2021. – 41 с. – Режим доступу: [https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/728965/1/Теорія%20вчинку%20та%20сучасність.%20До%2095-річчя%20від%20дня%20народження%20Володимира%20Роменця%2020.05.2021 removed.pdf?utm_source=chatgpt.com](https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/728965/1/Теорія%20вчинку%20та%20сучасність.%20До%2095-річчя%20від%20дня%20народження%20Володимира%20Роменця%2020.05.2021%20removed.pdf?utm_source=chatgpt.com)

Фурман, А. В. Володимир Роменець як методолог психософійного духу / Анатолій Фурман // Психологія і сусп-во. – 2011. – № 2. – С. 7–14.

Татенко, В. Канонічна психологія Володимира Роменця: вчинок, історія, особистість / Віталій Татенко, Т. Титаренко // Психологія і сусп-во. – 2011. – № 2. – С. 22–38.

ЗМІСТ	
7	Анатолій В. Фурман Володимир Роменець як методолог психософійного духу
15	Володимир Роменець Вчинок і проблема детермінізму у вітчизняній психології
22	Віталій Татенко, Тетяна Титаренко Канонічна психологія Володимира Роменця: вчинок, історія, особистість
39	Антоніна Ждан Стильовий і розвиток психологічних знань у форматі історії культури
51	Олексій Маринко Марксистська філософія і теорія вчинку В.А. Роменця: в пошуку основи розвитку людини у світі
57	Віра Кольцова, Юрій Овсіпенко Високе В.А. Роменця в історії психології: синтез почуттів і рації
64	Петро М'ясоїд Володимир Роменець: від психології творчості до творчості психології
92	Марина Гусельова Культурно-історичний підхід В.А. Роменця: нова культура та ідеї в культурі
106	Шамсутдіна Алія Смерть як чинник самоздійснення людини (на прикладі Володимира Роменця)
124	Гордей Бала, Олег Нісвенко Трактування вчинку в теоретичному доробку С.Л. Рубинштейна і В.А. Роменця
130	Олена Сивачова До визначення поняття "вчинок" і до розв'язання проблеми "внутрішнє – зовнішнє" у роботах В.А. Роменця та О.М. Леонтьєва
143	Вадим Васильович "Високе Людина Високу" Володимира Роменця як утвердження колективної феноменології
148	Ірина Манюха Високий інтелект особистості учня як предмет психологічного аналізу
164	Вікторія Шелес Суб'єктивно-визовий вимір виховання особистості
170	Світлана Семеновна Смерть себе через людську душу (бесіда з автором Володимира Роменця)
177	Ірина Манюха Світ книги Володимира Роменця
179	Сергей Мусатов Сторінки пам'яті про В.А. Роменця
181	Постать В.А. Роменця і тенденції розвитку психології
183	Список праць Володимира Роменця та праць про його творчість

М'ясоїд, П. Ідеї Володимира Роменця як канон самотворення / Петро М'ясоїд // Психологія і сусп-во. – 2011. – № 4. – С. 12–16.

12 2011. – № 4 Психологія і сусп-во

ІДЕЇ ВОЛОДИМИРА РОМЕНЦЯ ЯК КАНОН САМОТВОРЕННЯ

Петро М'ЯСОЇД Copyright © 2011

Читач "Психології і суспільства" не має бачити уявлюючи друге, за цей рік, число, призначене 85-річчю від Дня народження великого українського історика і теоретика психології академіка Володимира Андрійовича Роменця. Дякуючи досвідченню головного редактора часопису Анатолія В. Фурмана, який розділив та редолюції, вдалося, на мій погляд, досягти певних висвітлених ідей вчинку, відтворити аудіо моментів і напруження його творчості, схарактеризувати місце творчості в історії і дотепер психологічного пізнання, яке він самодіяльно досліджував і яке позначив високим нерозривним паростком. На шпальтах номера отримали змогу висвітлити всі, кого не залишив байдужим величчю вчинку В. Роменця, хто перелякався його ідеями, розуми та осмислює. Такі значення для психології, нові думки з цього приводу і хоча довести їх до кола.

А. Фурман став автором вступної статті, де сказав провислі слова на адресу волира, належно оцінив його творчість, окреслив зміст числа, задав тональність і рівень наступних думок. Виступили українські психологи: Віталій Татенко, Тетяна Титаренко, Шамсутдіна Алія, Гордей Бала, Олег Нісвенко, Вадим Васильович, Ярослава Кальба, Вікторія Шелес, Ірина Манюха, Сергій Мусатов, автор цих рядків. Я відповідав за "психологічний навір" і мені вдалося залучити до участі у відзначенні знаменної дати провідних російських дослідників історико-психологічного процесу: Антоніну Ждан, Віру Кольцову, Юрія Овсіпенку, Олену Сивачову, Марину Шелесову, Олексія Маринка. Не відгадується, а заставив на брак часу, лише Тетяна Маринківська. Отож якусь роль каменів і цієї датою, знайшов утішення. Проте не в повному обсязі. Не вдалося довести ідеї В. Роменця до широкого загалу психологів і філософів. Надіслав голову

му редактору "Вопросов психологии" К. Щерині рукопис статті "Творчество В.А. Роменца и российская психологическая мысль", та її не судилося побачити світ. Разом з тим збрала тричі (!), висловлювалася різні оцінки, думали зауваження, різнобічно висловлювалися до оприлюднення, а намагалася покарпати текст, та марно. За паралельним рецензентом його все ж відкадали. Мені порекомендували звернутися до іншого журналу, навіть дали адресат – "Історія і методологія психології".

Справа ідеї покарпати не виходила. Натомість користувач можливість довести до читача "Психології і суспільства" свою позицію, котра, як виявилось, різномірно зустрічає вчинку Роменця. Прочитав розглядаючи цей текст як пізнання до кінцевого числа часопису, в подяковий його узяв особливу участь.

Свою позицію виклав у листі до К. Щерині. Навчав покарпати її із розумінням.

Творчість В. Роменця народжується у діалозі з російськими психологами: "Історична ідея" – у діалозі з М. Кривошеїною, "теоретична" – із С. Рубинштейном.

Володимир Андрійович говорив, що творчість виходить зі спроби надслухати. Творчість розуміється з того, що вичинє зроблене поврозуміло, дали відтворити ідеї задумки, а вже потім створити щось нове. Повернувшись до В. Роменця, мені це очевидно, були С. Рубинштейн і М. Кривошеїна. Він глибоко знав, розумів, інтерпретував ідеї ідеї, і саме тому вийшов на власний шлях історико-психологічних і творчо-методологічних досліджень – Творчий діалог – механізм психологічного пізнання.

Той, хто вступає у діалог із полемікою, переконливо його ідеї і таким чином виходить на паростоків. Утвориться ландшафт ідеї і не випадково про камені між обидво

1) С. Рубинштейн, М. Кривошеїна народилися в Україні (перший – в Одесі, другий – в Херсоні). Де протязі життя жили українськими і російськими психологами? Коротко, першою ідеєю, спроби вчинку, творчість яких дозволяло відкрити про стан та розвиток української і російської історії психології.

СУБ'ЄКТНИЙ ПІДХІД У ПСИХОЛОГІЇ ЛЮДИНА ЯК ПРЕДМЕТ ПІЗНАННЯ

Зроблено порівняльний аналіз суб'єктивних, об'єктивних і авторефлексивних підходів у психології, визначено місце людини в кожен з цих підходів. Розглянуто історичні зміщення в розвитку суб'єктивної, об'єктивної, історичної та авторефлексивної психологій. Показано, що психологія людини є комплексною системою знання, що включає в себе філософські, історичні, культурні, емпіричні та інші знання. Висновки: людина є суб'єктом і об'єктом психологічного пізнання.

Постарання психології, після зриваючого розпаду СРСР розпочався з напруженої боротьби на суб'єктивний підхід. Діалектичний підхід, заложений С. П. Рубинштейном і О. М. Леонтьєвим, одержавши теоретичну самостійність у рамках психології, а не людини як унікальної історичної, соціальної та духовної істоти в опортуністичній і суцільно ксенофобській психології під керівництвом В. О. Тігіпнова [2]. Значить, відомості між захисами, що вертали до історичної самостійності науки радянської школи [2]. Психотип "суб'єкт" означає активність людини, "об'єктивність" – самонавчання психологією [2]. У статті до уваги береться, що аналіз історії психології людини в Україні, зокрема, у контексті "культури модернізації" [3]. Претензія психології людини, яка не підкоряється ні людині, ні психології. І на шість десятиліть після суб'єктивного підходу в історії психологічного пізнання та його емпіричного підходу.

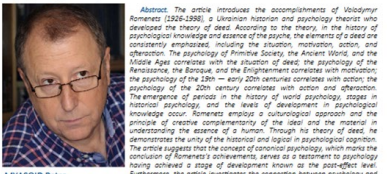
С. П. Рубинштейн вказав, що О. М. Леонтьєв пропонує новий етап розвитку і С. Вентуриною в психології ставлення "культурного" і "культурного" в психології розвитку, запровадивши трикутник принципів К. Маркса, не враховуючи внутрішнього і зовнішнього. Тільки не розвивається культура людини, зокрема, безвідносно до будь-якого зовнішнього простору та історичного процесу розвитку людини. Без відношення до того часу [4, с. 227]. Успішні цілі історичної психології людини, зокрема, у контексті "культури модернізації" [3]. Претензія психології людини, яка не підкоряється ні людині, ні психології. І на шість десятиліть після суб'єктивного підходу в історії психологічного пізнання та його емпіричного підходу.

М'ясоїд П. А. Суб'єктний підхід у психології і людина як предмет пізнання / П. А. М'ясоїд // Філософські проблеми гуманітарних наук. – 2018. – № 2. – С. 41–44. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Fpgn 2018 2 8.

Ключові слова: історична психологія, об'єктивність, філософія людини, культурні процеси, В. А. Роменетс.

ACADEMICIAN VOLODYMYR ROMENETS: A HISTORY OF WORD PSYCHOLOGY IN A FUNDAMENTALLY NEW LIGHT (TO THE 100th ANNIVERSARY OF HIS BIRTH)

<https://doi.org/10.37472/v.naes.2026.8109>

MYASOID Petro PhD in Psychology, Ukraine

Myasoid P. Academician Volodymyr Romenets: A history of word psychology in a fundamentally new light (to the 100th anniversary of his birth) [Electronic resurse] / Myasoid Petro // Вісник НАПН України. – 2026. – 8(1). – С. 1–16. – DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2026.8109>.

Abstract: The article introduces the accomplishments of Volodymyr Romenets (1926-1998), a Ukrainian historian and psychology theorist who synthesized the theory of deed. According to the theory, the history of psychological knowledge and essence of the psyche, the elements of a deed are consistently approached, including the situation, motivation, action and reflection. The psychology of Primitive Society, the Ancient World, and the Middle Ages correlates with the situation of deed; the psychology of the Renaissance, the Baroque, and the Enlightenment correlates with motivation; the psychology of the 18th – early 20th centuries correlates with action; the psychology of the 20th century correlates with action and situation. The emergence of periods in the history of world psychology, stages in historical psychology and the levels of development in psychological knowledge occur. Romenets employs a sociological approach and the principle of creative complementarity of the deed and the method in understanding the essence of a human. Through his theory of deed, he synthesized the unity of the historical and logical in psychological cognition. The article suggests that the concept of actionist psychology, which marks the conclusion of Romenets's achievements, serves as a testament to psychology being achieved a stage of development known as the post-reflective level. Furthermore, the article investigates the connection between psychology and epistemology, tracing the historical evolution of both fields as a trajectory that transitions from dualism to more meaningful monism. The author expresses a firm conviction that Romenets' work holds a prominent place in the history of world psychology – a field he studied with profound inspiration and tireless effort, and to which he made an extraordinary contribution.

Keywords: history of world psychology, historical psychology, theory of deed, psychological knowledge, post-non-classical psychology, Volodymyr Romenets.

Romenets received his psychological education at Taras Shevchenko National University of Kyiv, Ukraine, where he subsequently, as a professor, was teaching a course in the history of Psychology for 30 years. During this time he published seven voluminous series of books devoted to historical and Psychological Research (Romenets, 1976), the Psychology of the Ancient World and the Middle Ages (Romenets, 1988), the Renaissance (Romenets, 1988), the Baroque (Romenets, 1988), the Enlightenment (Romenets, 1993), 18th and early 20th century Psychology (Romenets, 1995a), and 20th century Psychology (Romenets & Malynka, 1988).¹ The task of a researcher of Volodymyr Romenets work is to convey the scholar's ideas to the international community, presenting them in both historical and theoretical contexts.

¹ The terrible war caused by Russia's treacherous attack on Ukraine acutely actualizes the understanding that human psychology is historically. ¹ Romenets instructed his student to keep his last work because he did not have much time left.

Зі спогадів сучасників...

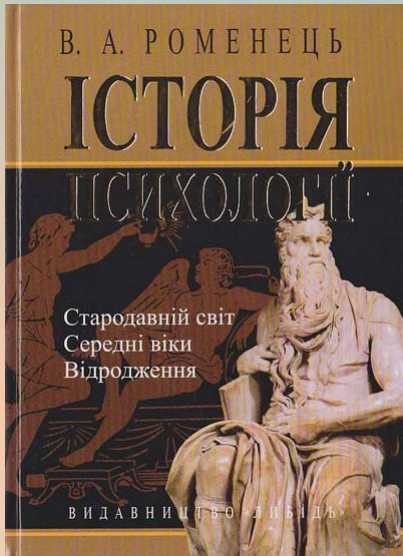
"Ця людина була відкритою, щирою, доброзичливою, завжди йшла назустріч студентам. Коли Володимир Андрійович після лекції виходив у коридор, то його відразу ж оточувала юрба студентів із запитаннями, на які намагався давати відповіді Володимир Андрійович..."

"Коли я характеризую особистість Володимира Андрійовича, міг би порівняти його із Сократом, можна було б його назвати "українським Сократом", який сказав, що у кожній людині є сонце, тільки дайте їй світити..."

"Протягом свого власного життя він намагався дати відповідь, як людина має вчиняти в тій чи іншій ситуації, намагався дати відповідь іншим людям, що таке сенс життя..."

Іван Данилюк, психолог, учень Володимира Роменця

Праці В. А. Роменця

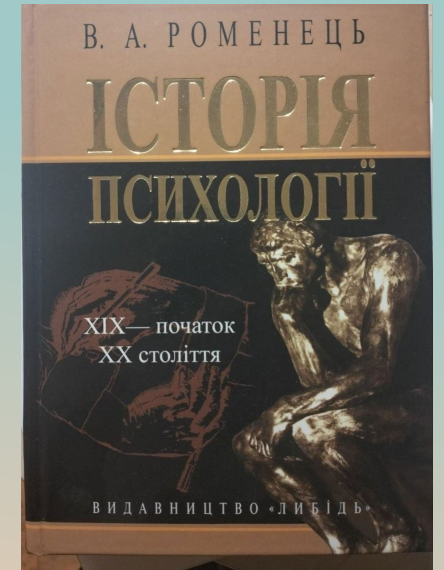
Історія психології: Стародавній світ. Середні віки. Відродження : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / В. А. Роменець ; авт. передм.: В. О. Татенко, Т. М. Титаренко. – Київ : Либідь, 2005. – 914, [2] с. – Бібліогр.: с. 898–909.

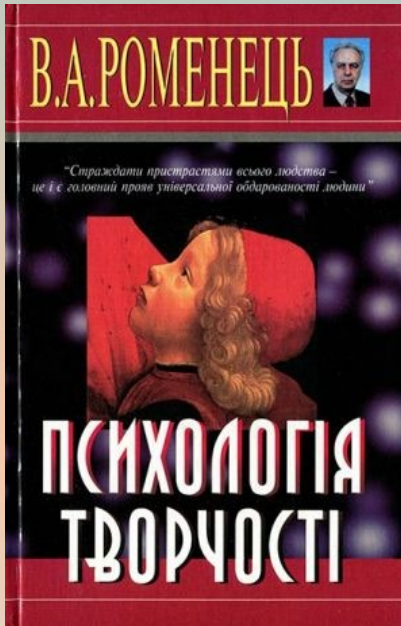
Історія психології : XVII століття. Епоха Просвітництва : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Володимир Андрійович Роменець. – Київ : Либідь, 2006. – 996, [1] с. – Бібліогр.: с. 977–988.

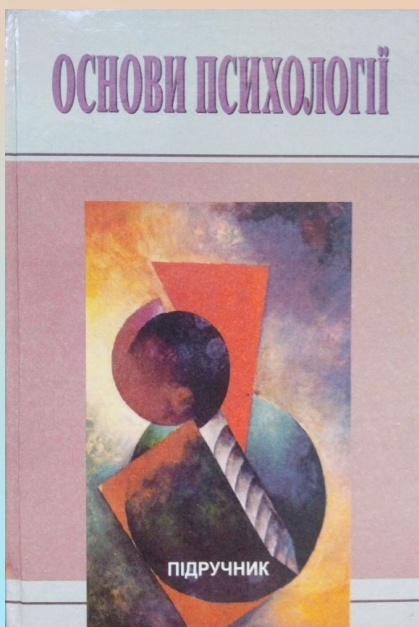
Історія психології XIX – початок XX століття : навч. посіб. – Київ : Либідь, 2007. – 832 с.

Історія психології XX століття : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Володимир Андрійович Роменець, Ірина Петрівна Маноха ; вступ. ст.: В. О. Татенко, Т. М. Титаренко. – Вид. 3-тє. – Київ : Либідь, 2017. – 1053, [1] с.

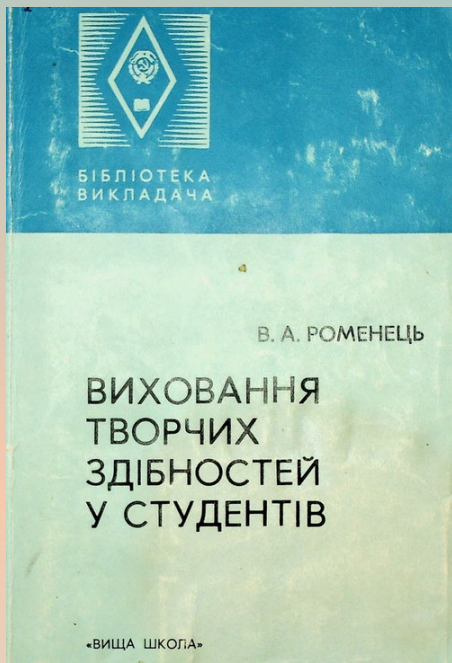

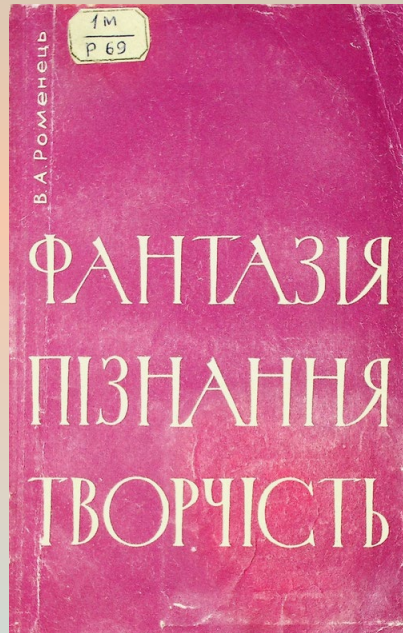
Психологія творчості : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Роменець ; [голов. ред. С. В. Головка ; ред. О. С. Баранівська]. – 2-ге вид., допов. – Київ : Либідь, 2001. – 286, [1] с.

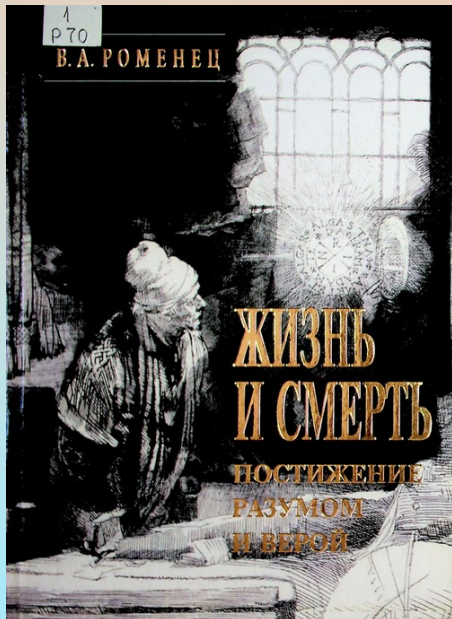
Основи психології : підруч. для студ. вищих навч. закл. / [В. А. Роменець, О. В. Киричук та ін.] ; за заг. ред.: О. В. Киричука, В. А. Роменця. – Вид. 6-те, стереотип. – Київ : Либідь, 2006. – 630, [1] с.

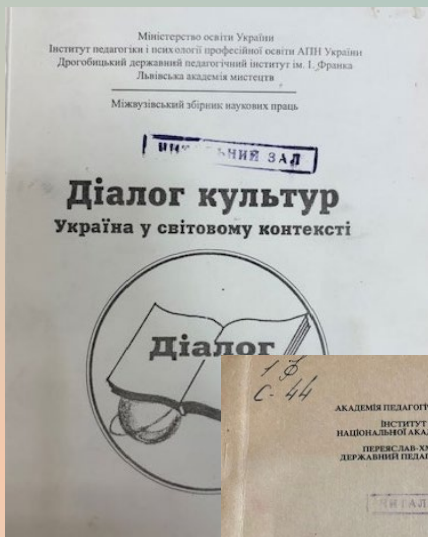
Виховання творчих здібностей у студентів / В. А. Роменець ; за ред. В. Г. Петік. – Київ : Вища Школа, 1973. – 96 с. – (Бібліотека викладача).

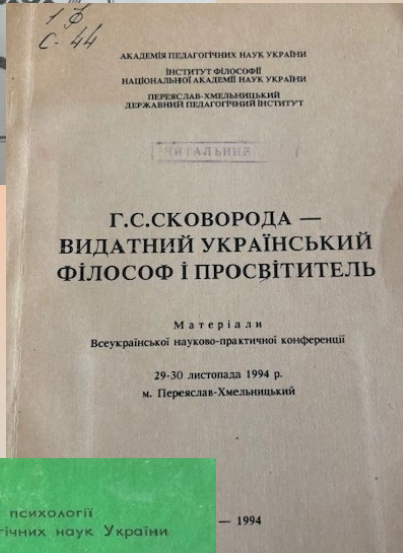
Фантазія, пізнання, творчість / В. А. Роменець ; відпов. ред. С. Б. Кримський. – Київ : Наукова думка, 1965. – 149 с.

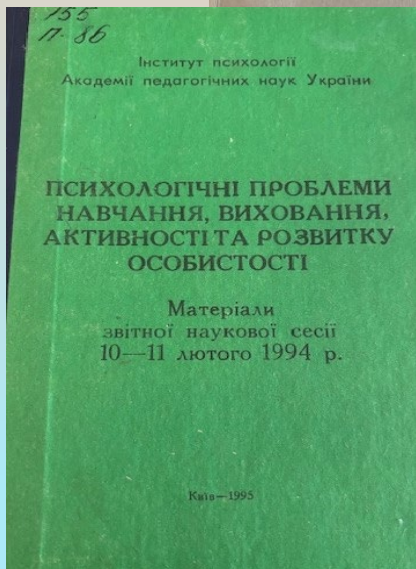
Життя і смерть: осягнення розумом і вірою / Роменець В. А. – Вид. 2-ге. – Київ : Либідь, 2003. – 232 с. – Рос. мовою.

Українська психологія у контексті світової: історичні особливості взаємовпливів / В. А. Роменець // Діалог культур: Україна у світовому контексті : матеріали перших міжнар. філософ.-культурол. читань (25–26 квітня 1996 р., м. Львів) / Міністерство освіти України, Ін-т педагогіки і психології професійної освіти АПН України, Дрогобицький держ. пед. ін-т ім. І. Франка, Львівська академія мистецтв. – Львів : Каменяр, 1996. – С. 123–125.

Феноменологія самопізнання Г. С. Сковороди / В. А. Роменець // Г. С. Сковорода – видатний український філософ і просвітитель : матеріали Всеукр. наук.-практ. Конф. 29–30 листопада 1994 р. / АПН України, Ін-т філософії НАН України, Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ін-т. – Київ, 1994. – С. 129–131.

Предмет і принципи історико-психологічного дослідження (принципи тлумачення текстів-першоджерел) / В. А. Роменець // Психологічні проблеми навчання, виховання, активності та розвитку особистості : матеріали звітної наукової сесії 10–11 лютого 1994 р. / Ін-т психології АПН України. – Київ, 1995. – С. 4–15.

ПСИХОЛОГІЯ

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ
НАУКОВО-
МЕТОДИЧНИЙ
ЗБІРНИК

3
ВИПУСК

Творча уява та естетичне сприймання / В. А. Роменець // Психологія : Республ. наук.-метод. зб. – Київ : Рад. школа, 1966. – Вип. 3. – С. 65–72.

15 (06)
1986
ВИПУСК 9

ПСИХОЛОГІЯ

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ
НАУКОВО-
МЕТОДИЧНИЙ
ЗБІРНИК

1986
п. 36
ВИПУСК 7

В. А. РОМЕНЕЦЬ
Київ, Державний університет ім. Т. Г. Шевченка

РОЛЬ ФАНТАЗІЇ У НАУКОВІЙ І ХУДОЖНІЙ ТВОРЧОСТІ

Психологічна, філософська і естетична література останнім часом надають перевагу проблемам творчості і фантазії. У Радянському Союзі і за кордоном часто проводиться спеціальні симпозіуми, на яких обговорюються питання художньої, наукової і технічної творчості, де була висловлена думка, що після цього інтерес до вивчення проблем фантазії і творчості є важливим рахунком часу — Zeitgeist (1).

Інтерес до творчості, як пояснюють представники зарубіжної психології (Борліг, Гілфорд і ін.), проявляється в смертельній боротьбі за існування. Винахідники нової зброї, нових політичних і військових стратегій перебічають творчу діяльність, щоб досягти успіху в цій справі, треба відкинути летаргію року. Інший стимул до творчості Гілфорд доводить зразком. На його думку, вона породжується гнітючою хворобою сучасного робітника, в процесі якого люди змушені виконувати дії, які найменше відповідають їх нахилам і потребам. Нерешті, зміцна ера, породжує найсильніші стимули, які розвивають зрідний інтерес до асесбеного вивчення проблем творчості.

Як акадмік американські учені, до цих вимог життя психологія вогано підготовлена. І пояснюють це насамперед триманням певних моделей людської психіки, що функціонує за використанням принципів — «стимул — реакція». Певна модель допомога психологам добитися певних позитивних результатів. Але для дослідження інших — вольових, емоційних і інтелектуальних процесів, обмежені можливості такої моделі стають все більш очевидними. Адаже для розкриття проблем творчості дуже важливо з'ясувати, що ж відбувається в психіці людини? Цю справу не змога вирішити і концепції інтегрування — variable, запропонована психологом Нільсом Нейтшом і якакісь ступінчаста шах дослідження I. W. Найєрхардува, що з 121 000 назв «Psychological abstracts» за період 23 роки тільки 186 назв були творчого характеру (2).

Роль фантазії у науковій і художній творчості / В. А. Роменець // Психологія : Республ. наук.-метод. зб. – Київ : Рад. школа, 1970. – Вип. 9. – С. 72–77.

ПСИХОЛОГІЯ

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ
НАУКОВО-
МЕТОДИЧНИЙ
ЗБІРНИК

В. А. РОМЕНЕЦЬ
Київ, Державний університет ім. Т. Г. Шевченка

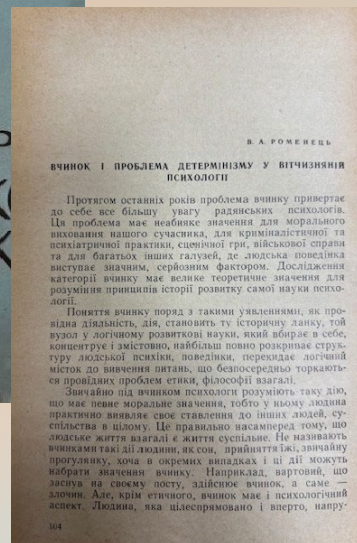
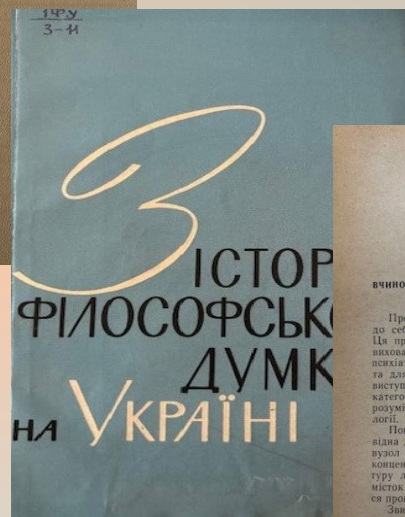
ПСИХОАНАЛІТИЧНА КОНЦЕПЦІЯ Е. ФРОММА

Серед представників сучасного фрейдизму (так званій неофрейдизму) Е. Фромм займає видатне місце. Автор багатьох книг і статей, він активно і безпосередньо пошукує свою психоаналітичну концепцію з аналізом суспільно-історичного життя народів світу і має значний вплив не тільки на зарубіжну психологію, а й на соціологію, літературознавство, історіософію, історію, педагогіку, історію релігії і багато інших наук. Фромм ставить чимало актуальних питань, які в нашій психології ще не стали предметом серйозного дослідження. Це насамперед важливі проблеми на стику історичної і соціальної психології, загальної психології й етики.

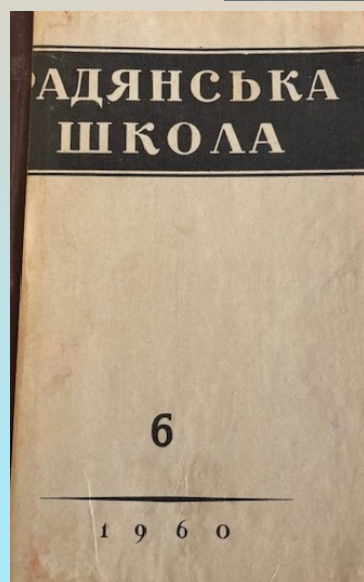
Наукою і соціально-політичною думкою Е. Фромма, їх філософські основи досить суттєві і еклектичні. Це спроба зближити, синтезувати марксизм і фрейдизм. При цьому Фромм не бере марксизм як шалений світогляд, а бере лише деякі його сторони, що розкривають соціальну природу людини. У Фрейда Фромм запозичує і розвиває головну засаду психоаналізу — вчення про несвідоме. Згальне у Маркса і Фрейда він вбачає в тому, що вони закликають людину від «сліпої історії», від її сліпоти керувати поведінкою людини і несвідомою історією. Ім обома властива критична пристрась, прагнення відокремити особу і суспільство, емоційний підхід до проблеми становлення людини. Крім того, для розв'язання цих проблем Фромм вважає органічне сполучення марксистської теорії історичного розвитку суспільства і психоаналітичної теорії. Остання повинна заповнити прогалини в марксизмі — вчення про закономірності і форми людської поведінки. Таким сполученням двох теорій Фромм намагається подолати серйозний недолік класичного фрейдизму — біологізацію людської психіки й антиісторизм.

Психоаналітична концепція Е. Фромма / В. А. Роменець // Психологія : Республ. наук.-метод. зб. – Київ : Рад. школа, 1969. – Вип. 7. – С. 141–150.

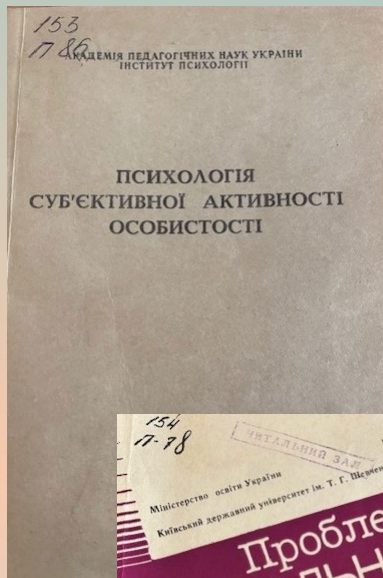
**Психологія / В. А. Роменець // Розвиток філософії в Українській РСР. – Київ :
Наук. думка, 1968. – Розд. VII. – С. 371–19.**

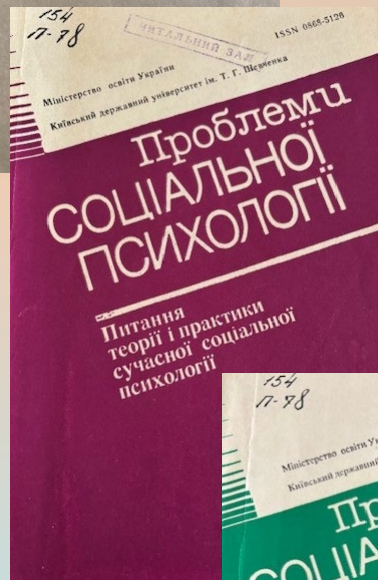
**Вчинок і проблема детермінізму у вітчизняній психології /
В. А. Роменець // З історії філософської думки на Україні :
Республ. міжвідомчий зб. – Київ : Наук. думка, 1965. – С. 104–118.**

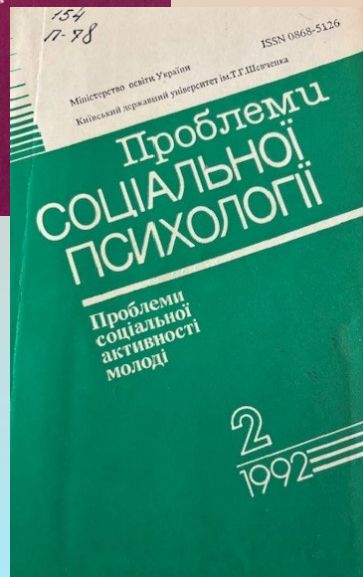
**Психологічні особливості формування мрії у старшокласників / Роменець
В. А. // Радянська школа. – 1960. – № 6. – С. 26–31.**

Суб'єкт психічної активності як предмет історичної психології
/ В. А. Роменець // Психологія суб'єктної активності особистості / АПН України, Ін-т психології. – Київ, 1993. – С. 81–82.

Інтерперсональна теорія психічного Г. С. Саллівена / В. А. Роменець // Проблеми соціальної психології : міжвідомчий науковий збірник. – Київ : Либідь, 1992. – Вип. 1. – С. 51–59.

Художні антецеденти психології самопізнання народу: «Енеїда» І. П. Котляревського / В. А. Роменець // Проблеми соціальної психології : міжвідомчий наук. зб. – Київ : Либідь, 1992. – Вип. 2. – С. 32–38.

Продовження ідей В. А. Роменця у вітчизняній науковій психологічній думці

Заснована академіком В. А. Роменцем наукова школа психології вчинку дала поштовх розвитку оригінальних наукових підходів і шкіл, зокрема школи соціально-психологічного мислення (М. М. Слюсаревський), психології особистісного життєтворення (Т. М. Титаренко), етнокультурної психології (І. В. Данилюк). Системно досліджував та осмислював Роменцеву наукову спадщину В. О. Татенко, який, спираючись на неї, започаткував суб'єктно-вчинкову традицію в психологічній науці та сфері освіти. На ідеях В. А. Роменця також базується чимала навчальна література із соціальної психології. Як внесок у розвиток психології вчинку та інших ідей з теоретичного доробку

В. А. Роменця українські вчені видали сотні наукових робіт, зокрема такі:

Соціально-психологічне мислення: генеза, основні форми та перспективи розвитку : [монографія] / [М. М. Слюсаревський, В. В. Жовтянська, О. В. Суший, В. О. Татенко та ін.] ; за наук. ред. М. М. Слюсаревського ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. – 296 с.

Етнокультурна психологія: історія та сучасність : монографія /Іван Данилюк, Антон Курапов, Ілля Ягіяєв. — Київ : АртЕк, 2019. — 432 с.

Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностай, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Титаренко, Н. В. Хазратова та ін. ; за ред. М. М. Слюсаревського. – Київ : Талком, 2018. – 580 с.

Титаренко Т. М. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності : монографія. – Київ : Либідь, 2003. – 376 с.

Титаренко Т. М. Життєвий світ особистості в онтогенетичному вимірі. У кн. Психологія суб'єктної активності особистості. – Київ : АПН України, Ін-т психології, 1993.

Татенко В. Методологія суб'єктно-вчинкового підходу: соціально-психологічний вимір : монографія / Віталій Татенко. – Київ : Міленіум, 2017. – 184 с.

Титаренко Т. М. Випробування кризою. Одиссея подолання : посібник. – Вид. 3-тє. – Київ : Каравела, 2021. – 248 с.

Титаренко Т. М. Посттравматичне життєтворення: способи досягнення психологічного благополуччя : монографія. – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. – 160 с.

Ушанування пам'яті В. А. Роменця

Про відзначення 100-річчя від дня народження Володимира Роменця [Електронний ресурс] // Національна академія педагогічних наук України : офіц. сайт. – Режим доступу: <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/3855/>.

Національна академія педагогічних наук України

ГОЛОВНА ПРО НАПН УКРАЇНИ СТРУКТУРА НАПН УКРАЇНИ НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ НАУКИ КОНТАКТИ

ОГОЛОШЕННЯ

Про відзначення 100-річчя від дня народження Володимира Роменця

У 2026 р. виповнюється 100 років від дня народження Володимира Андрійовича Роменця – видатного українського вченого-психолога, академіка НАПН України, доктора психологічних наук, професора.

Володимир Роменець був засновником вітчизняної історико-психологічної школи, автором оригінальних концепцій психології вчінку, психології творчості та духовного розвитку особистості.

Традиційний внесок В.А. Роменця у розвиток вітчизняної психологічної науки і практики, шануючи його інтелектуальну і моральну спадщину.

на засіданні 19 лютого Президія постановила схвалити пропозицію стосовно відзначення на загальноакадемічному рівні 100-річного ювілею від дня народження Володимира Андрійовича Роменця.

Затверджено також План заходів з відзначення 100-річчя від дня народження Володимира Роменця.

План заходів з відзначення 100-річчя від дня народження Володимира Роменця

Проведення науково-практичних масових заходів

НАПН України оголошує про вжиття послуги керування відомою авторським аудиту апарату Президії НАПН України 30.04.01.04.2024

Науковий комітет Національної ради України з питань розвитку науки і технологій оголошує конкурс 22.09.20.04.2024

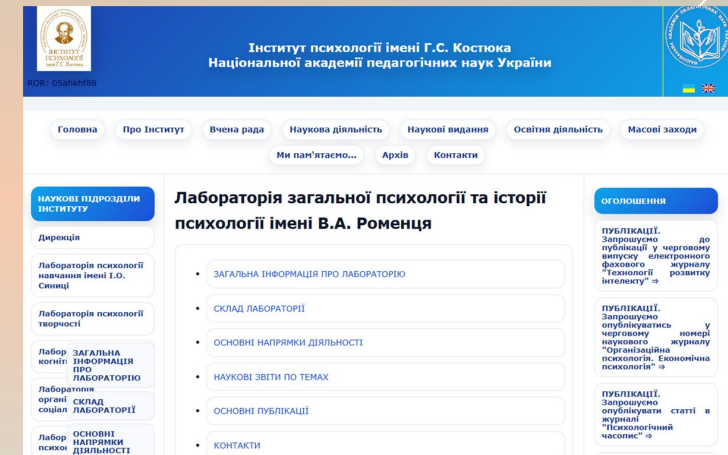
Про заплановані збори НАПН України 09.04.20.03.2026

Програма міжнародної академічної мобільності до Університету Тампере, Фінляндія, 1-8.06.2026 р 23.04.27.03.2026

Відбулися вибори директора Інституту проблем виховання НАПН України 22.04.27.03.2026

Працюємо для перемоги

У пам'ять про видатний внесок ученого-психолога лабораторії історії психології Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, яку він очолював упродовж тривалого часу, присвоєно його ім'я — Лабораторія історії психології імені Володимира Роменця (<https://psychology-naes-ua.institute/info/132/>).

Інститут психології імені Г.С. Костюка
Національної академії педагогічних наук України

КОД: 05041918

Головна Про Інститут Вчена рада Наукова діяльність Наукові видання Освітня діяльність Масові заходи

Ми пам'ятаємо... Архів Контакти

Науковий підрозділ інституту

Дирекція

Лабораторія психології навчання імені Г.С. Свинци

Лабораторія психології творчості

Лабораторія загальної психології та історії психології імені В.А. Роменця

Лабораторія когнітивної психології

Лабораторія соціальної психології

Лабораторія основних напрямків діяльності

Лабораторія загальної психології та історії психології імені В.А. Роменця

- ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ЛАБОРАТОРІЮ
- СКЛАД ЛАБОРАТОРІЇ
- ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ДІЯЛЬНОСТІ
- НАУКОВІ ЗВІТИ ПО ТЕМАХ
- ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ
- КОНТАКТИ

ОГОЛОШЕННЯ

ПУБЛІКАЦІЇ. Запрошуємо до публікації у черговому випуску електронного фахового журналу "Технології розвитку інтелекту" →

ПУБЛІКАЦІЇ. Запрошуємо опублікувати у черговому номері наукового журналу "Організаційна психологія" →

ПУБЛІКАЦІЇ. Запрошуємо опублікувати статті в журналі "Психологічний масив" →

28 листопада 2019 року рішенням вченої ради Інституту соціальної та політичної психології НАПН України (протокол № 15/19) засновано **медаль «Володимир Роменець»**, якою нагороджуються науковці за вагомий внесок у розвиток психологічної науки.

Зокрема, нею нагороджені:

колектив Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України

БОЙКО Олена Олександрівна, директор Державного спеціалізованого видавництва «Лібідь», дружина В. А. Роменця

ДАНИЛЮК Іван Васильович, декан факультету психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, член-кореспондент НАПН України, доктор психологічних наук, професор

ЗГУРОВСЬКИЙ Михайло Захарович, доктор технічних наук, професор, академік НАН України і НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України

КОРНЄВ Микола Никифорович, кандидат філософських наук, доцент, багаторічний завідувач кафедри соціальної психології факультету психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка

КРЕМЕНЬ Василь Григорович, президент Національної академії педагогічних наук України, доктор філософських наук, професор, академік НАН України і НАПН України

Науковці Інституту соціальної та політичної психології НАПН України:

СЛЮСАРЕВСЬКИЙ Микола Миколайович, директор Інституту, кандидат психологічних наук, член-кореспондент НАПН України, заслужений працівник народної освіти України

БУЛАХ Людмила Петрівна, науковий співробітник науково-організаційного відділу, завідувачка аспірантури

ВАСЮТИНСЬКИЙ Вадим Олександрович, головний науковий співробітник відділу психології мас і спільнот, доктор психологічних наук, професор

ВОЗНЕСЕНСЬКА Олена Леонідівна, старший науковий співробітник відділу психології масової комунікації та медіаосвіти, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник

ГНАТЕНКО Петро Іванович, головний науковий співробітник відділу методології психосоціальних і політико-психологічних досліджень, доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України

ГОРНОСТАЙ Павло Петрович, головний науковий співробітник відділу психології малих груп та міжгрупових відносин, доктор психологічних наук, професор

ГУБЕЛАДЗЕ Ірина Гурамівна, завідувачка відділу психології мас і спільнот, доктор психологічних наук, член-кореспондент НАПН України

ДУХНЕВИЧ Віталій Миколайович, головний науковий співробітник відділу психології політико-правових відносин, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник

ЖАДАН Ірина Василівна, головний науковий співробітник відділу психології політичної поведінки молоді, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник

КОРОБКА Лариса Миколаївна, головний науковий співробітник відділу психології мас і спільнот, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник

КОЧУБЕЙНИК Ольга Миколаївна, головний науковий співробітник відділу психології політико-правових відносин, доктор психологічних наук, старший науковий співробітник

КУЗЬМЕНКО Тамара Арсентіївна, старший науковий співробітник науково-організаційного відділу

ЛАЗОРЕНКО Борис Петрович, провідний науковий співробітник відділу соціальної психології особистості, кандидат філософських наук, доцент

НАЙДЬОНОВА Любов Антонівна, заступник директора з наукової роботи, доктор психологічних наук, член-кореспондент НАПН України, старший науковий співробітник

СІВЕРС Зінаїда Феодосіївна, головний науковий співробітник відділу психології політико-правових відносин, кандидат юридичних наук, доцент

ТАТЕНКО Віталій Олександрович, головний науковий співробітник відділу методології психосоціальних і політико-психологічних досліджень, доктор психологічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України

ТИТАРЕНКО Тетяна Михайлівна, головний науковий співробітник відділу соціальної психології особистості, доктор психологічних наук, професор, академік НАПН України

ЧЕРНИШ Людмила Петрівна, науковий співробітник науково-організаційного відділу

ЧОРНА Лідія Георгіївна, завідувачка відділу психології малих груп та міжгрупових відносин, кандидат психологічних наук, старший науковий співробітник

25 травня 2016 р. відбулася наукова конференція «Психологія вчинку В. А. Роменця і сучасна психологічна наука», присвячена 90-річчю видатного вченого. У конференції взяли участь провідні вчені України (члени президії НАПН України, КНУ імені Тараса Шевченка, Інституту психології імені Г. С. Костюка НАПН України, Інституту соціальної та політичної психології НАПН України) (<https://naps.gov.ua/ua/press/releases/962/>).

20 травня 2021 р. Інститутом психології імені Г. С. Костюка НАПН України (м. Київ) на платформі FreeConferenceCall проведено науковий круглий онлайн-стіл «Теорія вчинку та сучасність. До 95-річчя від дня народження Володимира Роменця» (<https://psychology-naes-ua.institute/read/2425/>).

Адреса:
вул. Берлінського М., 9
Київ, 04060
Україна

<https://dnpb.gov.ua/ua/>

E-mail:

dnpb.naes@gmail.com (для офіційних звернень)

dovidka_dnpb@i.ua (для довідок)

fond.dnpb@ukr.net (послуги для віддалених користувачів)

Виставку підготували: завідувач відділу зберігання фонду, обслуговування користувачів і соціокультурної діяльності О. Б. Бондарчук

Використано матеріали з фонду ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, бібліотеки ім. А. Ф. Залевської Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України та інтернет-ресурси.